

Akseli Hemminki hoiti syöpää kokeellisella menetelmällä ja joutui oikeuteen – nyt uusi hoitomuoto käy kuumana

Virushoitojen kehittäjä sai oikeusprosessin jälkeen professuurin ja perusti uuden yrityksen.

Tilaaajille

 Akseli Hemminki työskentelee taas syöpätutkimuksen parissa Helsingin yliopistossa.

Akseli Hemminki työskentelee taas syöpätutkimuksen parissa Helsingin yliopistossa. (KUVA: MIKA RANTA HS)

Timo Paukku HS

Julkaistu: 28.10.2016 2:00 ,

Päivitetty: 28.10.2016 18:30

SYÖPÄ vie meistä joka kolmannen hautaan. Siksi kaikki keinot ovat luvallisia taistelussa sitä vastaan. Ainakin elämän loppusuoralla. Eikö niin?

Näin luuli myös syöpätutkija **Akseli Hemminki**. Hän kokeili uusia syöpähoitoja potilaisiin, joiden tila oli toivoton. He olivat jo saaneet kaikki hoidot, jotka kuuluvat syöpälääketieteen rutiiniin. Silti tauti oli etenemässä.

Hemminki iski syöpäsoluihin viruksilla. Virus ruiskutetaan kasvaimeen, jossa se jakaantuu ja ”räjäyttää” syöpäsolun.

”Samalla virukset käskivät ihmisen immuunipuolustuksen taisteluun syöpäsoluja vastaan”, Hemminki kertoo.

Lääkärit ovat tunteneet hoitomuodon jo yli sata vuotta, mutta vasta nyt ala käy kuumana.

KAIKILTA lähes 300 potilaalta oli saatu kokeiluun suostumus. He lähestyivät epätoivoissaan Hemminkiä eri puolilta Suomea ja maailmaa.

”Qatarista, Belgiasta, Brasiliasta, Singaporesta...”, Hemminki kertoo.

Potilaat saivat Suomessa yksilöllistä hoitoa viruksilla. Lopputulos: Hemminki joutui oikeuteen, ja hoito-ohjelma lakkautettiin.

Hemminkiä ei tuomittu, mutta hän joutui odottamaan vapauttavaa tuomiota 2,5 vuotta. Korvattavaksi jäi oikeudenkäynnin kuluja.

OIKEUTEEN Hemmingin vei lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen Fimean lääkäri. Hän pyysi maaliskuussa 2012 poliisia tutkimaan, oliko virushoito kokeellista hoitoa vai kliininen lääketutkimus.

Lääketutkimusta kun ei saa tehdä luvatta Suomessa eikä missään muuallakaan.

Oikeus totesi lopulta 2. lokakuuta 2014, että kyseessä ei ollut lääketutkimus vaan kokeellinen hoito. Syyte hylättiin 941 päivän käsittelyn jälkeen.

Hemminkiä puolustivat useat lääkärit, jopa Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan dekaani. Raastuvasta Hemmingille jäi kuitenkin syytetyn leima.

HEMMINKI kirjoitti kokemuksesta kirjan *Kuoleman laakso*. Se on vetävä jännitystarina, joka valottaa syöpähoitojen historiaa, säätelyä ja hoitokokeita.

Kirjan alarivi kysyy: ”Voiko syöpää hoitaa kokeellisin menetelmin?”

Hemmingin mielestä voi ja pitää. Jos syöpää ei voi parantaa nykyisin lääkkein, potilaalla pitäisi olla oikeus harkita jotakin kehitteillä olevaa hoitoa.

KOKEELLINEN hoito tarkoittaa hoitoa, jonka tehosta ja turvallisuudesta ei vielä ole laajaa tutkimukseen perustuvaa näyttöä. Se kuitenkin perustuu lääketieteeseen. Lääkäri voi sitä harkintansa mukaan kokeilla, jos potilas niin toivoo.

Viranomaisten valvonnan tarkoitus on hyvä: suojata ihmisiä kokeilta, joita ei valvota. Lääkekehitys on kuitenkin hidasta. Välissä moni

potilas ehtii kuolla.

Kun Hemminki kokeili virushoitoja Suomessa vuosina 2007–2012, samana aikana maassa kuoli yli 68 000 ihmistä eri syöpiin.

”Jos potilaalla on parantumattomaksi tulkittu syöpä tänään, hän ei voi odottaa, että lääke saa myyntiluvan vuosikymmenen päästä.”

”Harvinaisissa syövissä ei aina ole edes tarpeeksi potilaita, että yhtiöillä olisi kiinnostusta kehittää lääkettä.”

Jotain hyväoikeusjupakasta jäi.

”Suomi on nyt ainoa maa, jossa kokeellisten hoitojen lainvoima on testattu lakituvassa.”

VUONNA 2012 Hemmingin maailma tuntui romahtaneen.

Oikeudenkäynnin jälkeen hän oli ilman tutkijantyötä.

Loppu hyvin kaikki hyvin: viime vuonna hän sai viisivuotisen professuurin Helsingin yliopiston lääketieteellisestä tiedekunnasta.

Hemminki kouluttaa nyt tohtoriopiskelijoita virustutkijoiksi Meilahdessa. Lisäksi hän on yrittäjä.

Hemminki perusti jo 2009 Oncos Therapeuticsin, joka kehittää viruslääkkeitä. Oncoksen osti vuonna 2015 norjalainen Targovax. Se on viety Oslon pörssiin.

Hemmingin uusi yritys on soluhoidoihin keskittyvä Tilt Biotherapeutic, jossa hän työskentelee toimitusjohtajana. Asiat etenevät Hemmingin mukaan pienessä yrityksessä nopeammin kuin isoissa laitoksissa.

Lisäksi hän työskentelee lääkärinä Husissa ja Docrates-yksityissairaalassa.

”Kaikissa haluan olla mukana, ja siksi päivät täyttyvät helposti.”

NYTTEMMIN Euroopan unionissa ja Yhdysvalloissa on ehditty antaa ensimmäinen myyntilupa viruslääkkeelle, jolla hoidetaan melanoomaa. Ala siis etenee kaikesta huolimatta.

Lääkäri, tutkija ja soittaja

Akseli Hemminki, 43, on kansainvälisesti tunnettu syövän virushoitojen kehittäjä.

Erkko-professori Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa.

Toimitusjohtaja perustamassaan Tilt Biotherapeutics Oy:ssä.

Kolmen lapsen isä.

Soittaa vaihtoehtorockia Säteilevä poika -bändissä. Omia biisejäkin on.